

Miti un Fakti

PAR STAMBULAS KONVENCIJU

Svarīgi

Stambulas konvencijas uzdevums
un vienīgais mērķis ir

**VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN
VARDARBĪBAS ĢIMENĒ IZSKAUŠANA,
TĀDĒJĀDI VEICINOT DZIMUMU
LĪDZTIESĪBU.**

Līdz ar to arī visi ar Stambulas konvenciju
dalībvalstīm uzliktie pienākumi attiecas vienīgi
uz Stambulas konvencijas piemērošanas jomu
atbilstoši tās uzdevumam un mērķim.

Mīts 1

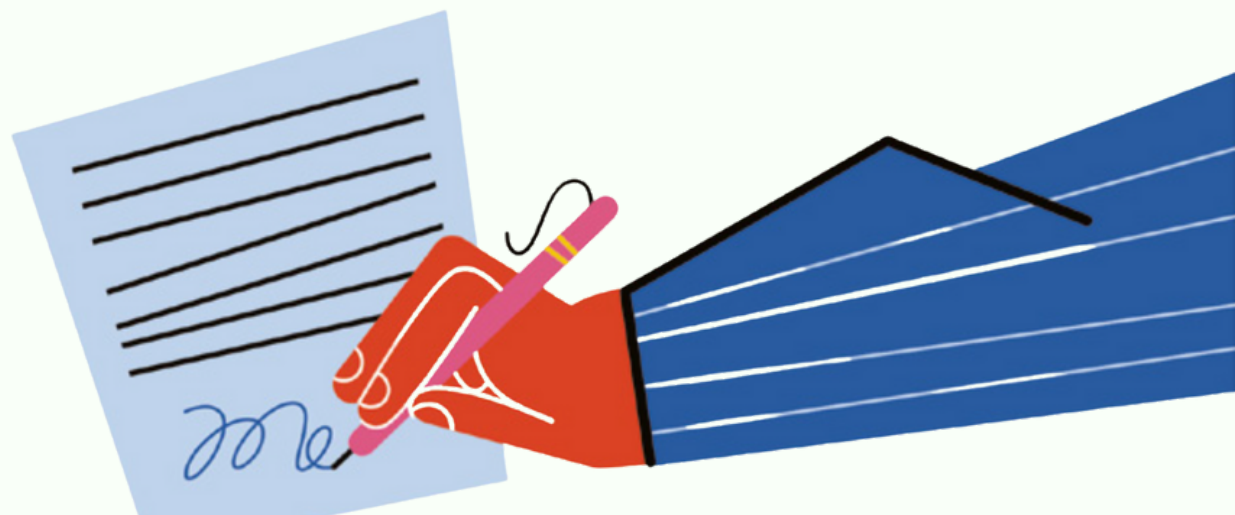

STAMBULAS KONVENCĪJA IR ĀRZEMJU DOKUMENTS, KO MUMS UZSPIEŽ EIROPA

FAKTS:

Latvija bija viena no Stambulas konvencijas autorēm.
Ratifikācija, kas ir pēdējais solis pēc parakstīšanas, un
kas padarītu konvenciju saistošu, arī būs Latvijas varas
iestāžu lēmums.

Latvija ir Eiropas Padomes dalībvalsts kopš 1995. gada.
2011. gadā Latvija piedalījās Stambulas konvencijas
sagatavošanā kā Eiropas Padomes dalībvalsts.

Mīts 2

LATVIJĀ JAU IR LIKUMI PRET VARDARBĪBU, UN KONVENCIJA NAV VAJADZĪGA

FAKTS:

Līdz ar konvencijas ratificēšanu, vardarbības novēršana un apkarošana vairs nav individuālu politiku gribas jautājums, bet gan valsts juridisks pienākums saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Ratificēšana ietver likumu maiņu, praktisku pasākumu īstenošanu un finansējuma nodrošināšanu, lai panāktu nulles toleranci pret vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Turklāt konvencija skaidri nosaka, ka vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē vairs nevar uzskatīt par privātu lietu, un ka valstīm ir jāieņem nostāja un jāveic pasākumi, lai novērstu vardarbību, aizsargātu upurus un sodītu vardarbības veicējus.

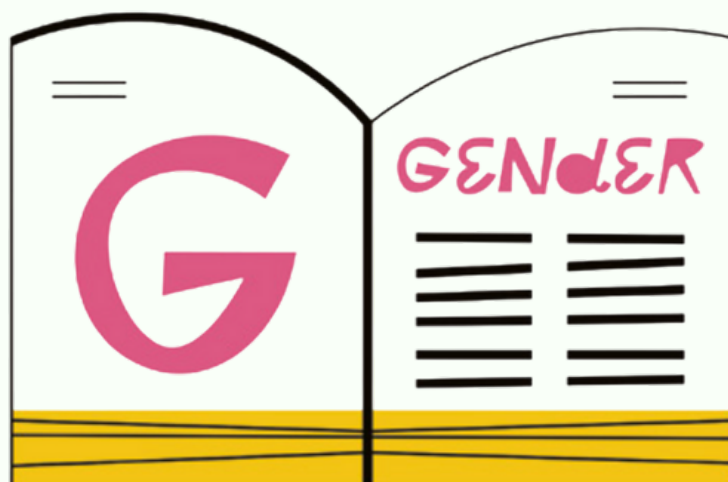

TERMINS "GENDER" LATVIJĀ IEVIESĪS JAUNUS DZIMUMUS

FAKTS:

Termins „gender” neaizstāj Konvencijā izmantotos terminus „sievietes” un „vīrieši”. Papildus tam, jebkuru konvenciju adaptē vietējai valodai un tiesību terminoloģijai. Latvijas tiesību aktos jau pastāv jēdzieni "dzimums" un "dzimumu līdztiesība". Dzimumu līdztiesība ir iestrādāta Satversmē kā viens no tās pamatprincipiem. Vienādas tiesības vīriešiem un sievietēm garantē arī Latvijas likumdošana un starptautiskās konvencijas, kurām mūsu valsts ir pievienojusies.

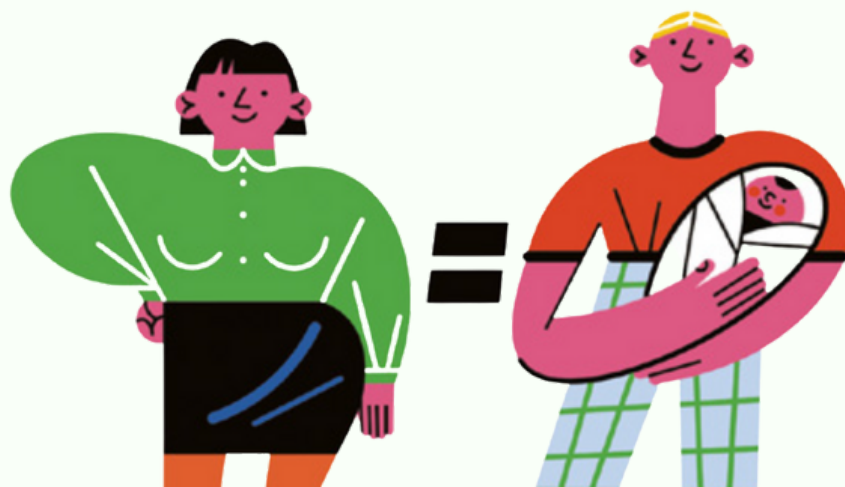
Mīts 4

STAMBULAS KONVENCIJA REGULĒ ĢIMENES DZĪVI VAI STRUKTŪRU, UN IZNĪCINĀS TRADICIONĀLO LATVIEŠU ĢIMENI.

FAKTS:

Konvencijas mērķis nav regulēt ģimenes dzīvi vai ģimenes struktūru. Konvencija nesatur jēdziena “ģimene” definīciju un nenodibina un neveicina nekādu īpašu ģimenes attiecību veidu. Stambulas konvencijas mērķis ir izbeigt vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Konvencijas mērķis ir pārtraukt klusumu par vardarbību ģimenē, kas rada ciešanas upuru, tostarp bērnu, vidū. Patiesais drauds ģimenēm ir pati vardarbība, nevis pasākumi, kuru mērķis ir aizsargāt un atbalstīt tās upurus.

Mīts 5

STAMBULAS KONVENCĪJA IR PRETRUNĀ AR RELIĢISKĀM TRADĪCIJĀM LATVIJĀ

FAKTS:

Konvencija neiejaucas reliģiskās normās. Taču tajā ir uzsvērts, ka kultūra, paražas, reliģija vai tradīcijas nevar kalpot kā attaisnojums vardarbībai. Stambulas konvenciju ir ratificējušas vairākas valstis ar spēcīgām reliģiskām tradīcijām, tostarp Serbija, Grieķija, Kipra, Melnkalne, Gruzija, Spānija, Sanmarīno, Itālija un Polija.

Ir vērts atcerēties, ka saskaņā ar mūsu Satversmi, baznīca un reliģiskās organizācijas Latvijā ir nošķirtas no valsts. Tajā pašā laikā ikvienam Latvijā ir tiesības uz domas un reliģijas brīvību.

Mīts 6

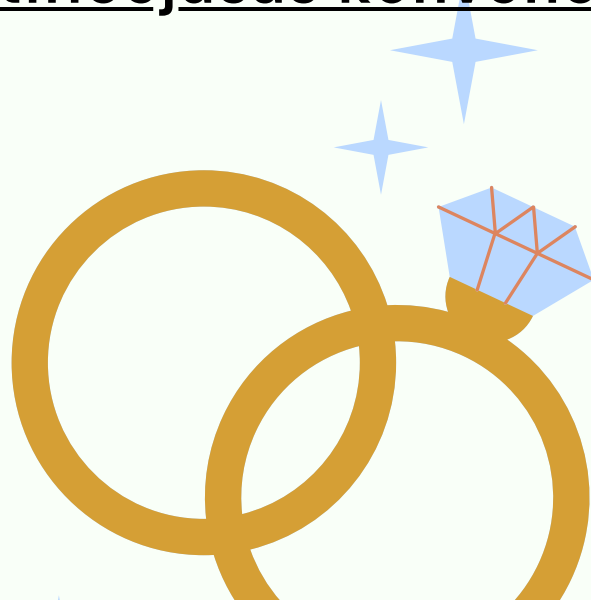

KONVENCIJA LATVIJĀ IEVIESĪS VIENDZIMUMA LAULĪBAS

FAKTS:

Stambulas konvencija nekādā veidā neregulē un nedefinē laulību vai kopdzīvi, un nenosaka prasības likumos noteikt viendzimuma pāru juridisko atzīšanu. Kā minēts iepriekš, konvencijas vienīgais mērķis ir vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē izskaušana, tādējādi veicinot dzimumu līdztiesību.

Daudzas valstis, kas neatzīst viendzimuma laulības, jau ir ratificējušas konvenciju.

Mīts 7

KONVENCIJA LATVIJĀ IEVIESĪS 'SEKSUĀLĀS ORIENTĀCIJAS' UN 'DZIMUMIDENTITĀTES' TERMINUS

FAKTS:

Stambulas konvencija nenosaka prasības likumos definēt dzimumidentitāti un seksuālo orientāciju. Augstākminētie termini ir ietverti konvencijā tikai ar mērķi neizmantot cilvēka seksuālo orientāciju un dzimumidentitāti kā ieganstu, lai attaisnotu vardarbību. Tas jau šobrīd ir saskaņā ar Latvijas Satversmi, kas paredz, ka *"cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas"*.

Latvijā diskriminācijas aizliegums saistībā ar seksuālo orientāciju vai dzimuma identitāti izriet arī no Krimināllikuma (150.panta pirmajā daļā), Patvēruma likuma (28.panta trešā daļa), Līguma par Eiropas Savienību (19.pants), Cietušo direktīvas (ieviesta 2015.gadā), ANO speciālā ziņotāja pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās un sodīšanas veidiem problemātiku 2016.gada ziņojuma.

Mīts 8

KONVENCĪJA PASARGĀ TIKAI SIEVIETES UN TĀS PACEĻ PRIVILĪĢĒTĀ STATUSĀ

FAKTS:

Stambulas konvencija ir vērsta uz sievietēm, jo tā aptver vardarbības veidus, no kuriem cieš tikai sievietes (piespiedu aborts, sieviešu dzimumorgānu kropļošana) vai ar kurām sievietes saskaras daudz biežāk nekā vīrieši (seksuāla vardarbība un izvarošana, vajāšana, seksuāla uzmākšanās, vardarbība ģimenē, piespiedu laulība, piespiedu sterilizācija). Tomēr konvencija mudina tās noteikumus piemērot visiem vardarbības ģimenē upuriem, tostarp vīriešiem un bērniem.

Mīts 9

KONVENCIJA VEICINA CITU VALSTU IEJAUKŠANOS IZGLĪTĪBAS PROCESĀ

FAKTS:

Stambulas konvencija uzskata, ka izglītība ir svarīgs aspekts vardarbības pret sievietēm novēršanā, jo attieksme, pārliecība un uzvedības modeļi tiek veidoti ļoti agrīnā dzīves posmā. Taču Konvencija ļauj valstīm elastīgi izlemt pēc saviem ieskatiem, kad un kā risināt dzimumu līdztiesības, savstarpējas cieņas un nevardarbības jautājumus formālās vai neformālās izglītības iestādēs. Mērķis ir veicināt meiteņu un zēnu dabisko talantu un spēju attīstību, un paplašināt viņu izglītības, profesionālās un dzīves iespējas.

